

МЕЂУНАРОДНА МАНИФЕСТАЦИЈА

10. "БАЛКАНСКИ СУСРЕТИ - MADE IN KOBAЧEBAЦ"

четвртак, 13. август
20:30 часова
концерт дечијих група

22:00 часова
забава на тргу
у Ковачевцу

DJ VJEŠTICA

петак, 14. август
20:30 часова
отварање фестивала
концерт домаћих и
страних група

22:00 часова
забава на тргу
у Ковачевцу

"LE MAGO BEND"

субота, 15. август
10:00 часова
дефиле група
у Младеновцу
20:30 часова
концерт домаћих и
страних група
22:00 часова
забава на тргу
у Ковачевцу

DJ TODOR

недеља, 16. август
20:30 часова
концерт домаћих и
страних група

22:00 часова
забава на тргу
у Ковачевцу

DJ ŽEKS

ВИДИМО СЕ !!!

Програм од 14. августа до 25. септембра
Културно лето 2026.

Комунални радови

**Интензивни радови на чишћењу
кишне канализације**

**У петак наставак акције
сузбијања комараца**

Агенција за безбедности саобраћаја родитељима:

Електрични тротинет није играчка

Прескупо полајање возачкој исписи

Савети пољопривредницима

**Botrytis cinerea - непријатељ
грожђа у периоду сазревања**

**Ово ће бити најхладније лето
у наредних 300 година**

Вештачка интелигенција у свакодневици

Како проверити шта нам ВИ каже?

Неиспричане младеновачке приче

**Тајна свеске пронађене
у чекаоници станице**

ОБАВЕШТЕЊЕ

У складу са Одлуком Града Београда о пречишћавању
и дистрибуцији воде члан 42. став 5

**ЗАБРАЊЕНО ЈЕ КОРИСТИТИ ВОДУ
ИЗ ГРАДСКОГ ВОДОВОДА ЗА
ПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ,
ОДНОСНО ЗАЛИВАЊЕ ПОВРЋА,
ВОЋА И ДР.**

Комунална инспекција ГО Младеновац и
Комунална милиција Града Београда
утврђиваће да ли се вода из градског
водовода користи у складу са одредбама
поменуте одлуке, свако понашање у
супротности са тим биће санкционирано.

Културно лето Младеновац 2026

Манифестације август–септембар 2026.

14. 8. 2026.	„Балкански сусрети“ - Ковачевац 19.30 Отварање Ликовне колоније Б'АРТ-КОД у ОШ „Живомир Савковић“ 20.30 Отварање фестивала и концерт	13. 9. 2026.	„Прело“ Порта Храма Светог Ђорђа у Рабровцу 19.00 Концерт фолклорних ансамбала
15. 8. 2026.	„Балкански сусрети“ - Ковачевац 10.00 Девиције учесника и мини концерт на градском тргу 20.30 Концерт друго фестивалско вече	14. 9. 20. 9. 2026.	Дани европске баштине
16. 8. 2026.	„Балкански сусрети“ - Ковачевац 20.30 Концерт треће фестивалско вече	15. 9. 2026.	Одавање почасти школском санитетском особљу Спомен-чесма „Црквенац“ у 11.00 часова
5. 9. 2026.	„Космајски казан“ Двориште компаније „Библи“ у Прунатовцу у 17,30 ч.	18. 9. 2026.	Из Младеновца за Србију Фестивал домаће радиности, природних, културних и туристичких потенцијала Градски парк у 10.00 часова
12. 9. 2026.	„Прело“ Порта Храма Светог Ђорђа у Рабровцу 19.00 Отварање манифестације и концерт фолклорних ансамбала	22. 9. 2026.	Промоција књиге „Нестале бајке“ Слађана Андрић Свечана сала „Др Елси Инглис“ 19.00 часова
		25. 9. 2026.	Писци деци - поводом дана матерњег језика Свечана сала „Др Елси Инглис“ 19.00 часова

Председница општине Сузана Васић у посети младеновачким пензионерима:

Пуна подршка за што брже решавање проблема неусловних просторија

Председница Градске општине Младеновац, Сузана Васић, обишла је Општинску организацију пензионера и том приликом разговарала са члановима организације, као и са корисницима Дневног центра и Клуба за старије Младеновац.

Васић је саслушала њихове потребе и изазове са којима се сусрећу, а главна тема овог сусрета била је обнова и уређење просторија Дневног центра и Клуба Младеновац, у којем су младеновачки пензионери радо проводили своје време, а који је тренутно затворен због неадекватних услова за свакодневни боравак и активности.

Председница је истакла да пружа пуну подршку у решавању овог проблема. Иако је ово питање у надлежности Градског секретаријата за социјалну заштиту Града Београда, договорено је да се заједничким напорима убрза цео процес и инсистира на проналажењу трајног решења. Нагласила је важност бриге о најстаријима и поручила да ће општина бити снажан ослонац у комуникацији са надлежним градским институцијама, како би младеновачки пензионери у најкраћем року поново добили сигуран, функционалан и пријатан амбијент који заслужују.

Било је речи и о свакодневним потребама које дружење старијих суграђана чини лепшим. На иницијативу пензионера, који су изразили жељу за додатним садржајима за разоноду, договорено је да им се обезбеди телевизор, као и опрема за друштвене игре попут домина и пикада, како би им време које проводе у Општинској организацији пензионера било што пријатније и испуњеније.

Комунални радови

Интензивни радови на чишћењу кишне канализације

Предузеће „Брза вода“ доо Београд интензивно спроводи радове на чишћењу, испирању и санацији кишне канализације у више улица на територији Младеновца, чиме ће бити решен дугогодишњи проблем задржавања атмосферских вода и плављења појединих саобраћајница током обилних падавина. Тренутно се изводе радови на комплетном чишћењу шахти, сливничких решетки и цевовода у Улици Браће Бацак, у укупној дужини од око 2.000 метара. До сада је очишћена деоница од трговинског објекта „Рода“ до аутобуске станице „Ласта“, у дужини од 600 метара.

Очишћене су и шахте испред вртића у Улици Браће Бацак, као и цевовод испод железничке пруге до компаније „Кобест“, у дужини од 200 метара. Радови су настављени и у Улици Савића млин, где су оспособљене три шахте кишне канализације, а у току је чишћење шахти, решетки

и цевовода у дужини од око 800 метара, све до реке Луг. Након тога, планиран је наставак радова на траси од такси станице до Старог тржног центра, затим испод железничке пруге, кроз Карађорђеву улицу, поред предузећа „Индустро-сировина“, па све до реке Луг, у укупној дужини од око 800 метара.

Током извођења радова екипе су на појединим локацијама затекле велике количине наноса, муља, шљунка, песка и другог отпада, а у појединим деловима насlage су биле дубоке и до једног метра, што је годинама онемогућавало нормалан проток атмосферских вода и доводило до изливања кишне канализације приликом већих падавина. Поред тога, очишћене су и две запушене шахте фекалне канализације са припадајућим цевоводом у дужини од 40 метара, чиме је успостављена њихова пуна функционалност.

У наредном периоду планирано је и оспособљавање кишне канализације у улицама Краља Петра, Краљице Марије и Јанка Катића, како би комплетан систем атмосферске канализације био у што бољем стању и спреман за период обилних падавина.

У петак наставак акције сузбијања комараца

Екипе Сектора екологије и унапређења животне средине ЈКП-а „Градска чистоћа“ вршиће у петак, 15. августа, од 21 час сузбијање комараца уређајима са земље. Третманом ће бити обухваћени следећи локалитети на територији општине Младеновац – Ковачевац, Рајковац, Младеновац село, Младеновац – „Селтерс“, Младеновац – центар.

Третман ће бити спроведен уколико временски услови буду дозволили, а то подразумева одсуство кише, оптималну температуру и брзину ветра. „Чистоћа“ апелује на грађане да имају разумевања и стрпљења за екипе које изводе третмане, као и да им оспугује несметан рад. Упућен је и апел пчеларима да пред-узму потребне мере како би заштитили пчеле током спровођења акција.

Препарате који се користе регистровало је Министарство за заштиту животне средине и уписани су у Привремену листу биоцидних производа, што значи да грађани немају разлога за страх. „Чистоћа“ апелује на грађане да обезбеде физичку баријеру од комараца на својим прозорима, испразне евентуална складишта воде по двориштима, као што су подметачи за саксије, гуме, стара бурад, те да користе репеленте и прописане препарате за септичке јаме уколико их поседују.

Екипе „Чистоће“ наставиће да спроводе акције сузбијања комараца и у наредним данима уколико то дозволе временске прилике. **Ако грађани примете повећану бројност комараца на одређеном локалитету, о томе могу да обавесте Сервисни центар Града Београда на број телефона 11-0-11 радним данима од 7 до 22 сата, као и суботом од 8 до 14 сати.**

Агенција за безбедност саобраћаја родитељима:

Електрични тротинет није играчка

Агенција за безбедност саобраћаја упутила је апел родитељима да током летњег распуста посебну пажњу посвете безбедности деце приликом коришћења електричних тротинета. Родитељи не смеју занемарити опасности које носи управљање овим возилима нити дозволити деци да њима управљају пре него што испуне старосне услове за учешће у саобраћају, наводи се у саопштењу. Агенција је навела да су електрични тротинети постали свакодневица на улицама, да су брзи, тихи, лако доступни и све популарнији међу младима и да се, управо зато што делују једноставни за употребу, често стиче погрешан утисак да не представљају озбиљан ризик. Електрични тротинет није играчка. То је возило које учествује у саобраћају. При брзинама од 25 километара на час, сваки пад, судар или губитак контроле могу имати тешке, па и трагичне последице, у шта смо имали прилику да се уверимо на нашим путевима. Возач тротинета нема каросерију, сигурносни појас ни ваздушне јастуке - једина заштита су кацига, прслук, поштовање прописа и посебан опрез, додаје се у саопштењу. Према њиховим речима, посебно забрињава чињеница да се електрични тротинети све чешће купују деци која не испуњавају старосни услов, као поклон или средство за одлазак у школу, без довољне свести о ризицима које оваква одлука носи, а родитељи су ти који одлучују да ли ће дете добити тротинет, али су истовремено и први одговорни за његову безбедност. Законом о безбедности саобраћаја на путевима јасно је прописано да снага електромотора тротинета не сме бити већа од 0,6

киловата (kW), односно да највећа брзина не сме прелазити 25 километара на час, као и да деца млађа од 14 година не смеју управљати електричним тротинетом. Тротинетом се сме кретати првенствено бициклистичком стазом, пешачко-бициклистичком стазом или бициклистичком траком, а само у законом прописаним случајевима коловозом, док је, уколико те површине не постоје, дозвољено кретање коловозом уз десну ивицу коловоза у ширини до једног метра. Лица од 14 до 18 година могу управљати искључиво на путевима где је ограничење брзине до 30 километара на час, док се пунолетни возачи могу кретати и на путевима са ограничењем брзине до 50 километара на час, у складу са законом. Вожња тротинета није дозвољена на коловозу, када је ограничење брзине веће од 50 километара на час без обзира на старост возача, навела је Агенција. Додали су да је заштитна бициклистичка кацига обавезна током вожње, а рефлектујући прслук приликом кретања коловозом или ноћу и у условима смањене видљивости, док је превоз друге особе на тротинету није дозвољен. Родитељи, безбедност ваше деце почиње од вас. Разговарајте са својом децом о правилима безбедног учешћа у саобраћају, проверите да ли испуњавају законске услове за управљање електричним тротинетом и не дозволите им да учествују у саобраћају без заштитне кациге и познавања основних саобраћајних правила", пише у саопштењу.

МГ у сарадњи са Агенцијом за безбедност саобраћаја Србије

Врућина не подиже, већ смањује притисак

Супротно увреженом мишљењу, екстремне врућине не подижу, већ обарају крвни притисак, што додатно оптерећује срце и зато лекари упозоравају на повећан ризик за хроничне болеснике, старије и децу. Летње жеге представљају озбиљан напор за организам, а посебно за кардиоваскуларни систем јер многи верују да врућина изазива скок крвног притиска, али механизам тела је потпуно супротан. Да би се охладило, тело шири крвне судове, што доводи до пада притиска. То ширење крвних судова узрокује да срце мора да ради брже и јаче како би одржало адекватан проток крви кроз тело, што га додатно оптерећује.

Због тога пацијенти који већ узимају терапију за хипертензију морају бити посебно опрезни. Њихов притисак може постати превише низак, што изазива вртоглавицу, малаксалост и ризик од колапса. Терапија не сме мењати на своју руку. Неопходно је консултовати се са изабраним лекаром опште праксе или кардиологом, који може препоручити привремено смањење дозе лека док трају врућине. Кључна мера заштите је адекватна хидратација, али и ту се често праве грешке.

Знојењем тело не губи само воду, већ и кључне електролите попут натријума и калијума, који су неопходни за правилан рад срца. Пијење воде сиромашне минералима није довољно. Препоручујем воду са уравнотеженим минералним саставом како би се надокнадили изгубљени електролити. Минимални дневни унос би требало да буде између литар и по и два литра течности, а исхрана треба да буде лагана, богата свежим воћем и поврћем. Саветује се избегавање тешких физичких активности и боравка на отвореном у најтоплијем делу дана, најчешће између 10 и 17 часова. Неопходне обавезе требало би обављати у раним јутарњим или касним вечерњим сатима. Важно је разликовати обичан летњи умор од симптома који сигнализирају озбиљан проблем.

Ако осетите вртоглавицу, мучнину, збуњеност или притисак у грудима који је интензивнији од нормалног осећаја замора, неопходно је одмах потражити медицинску помоћ. Посебно осетљива група су мала деца, чији систем за терморегулацију још није у потпуности развијен.

Деца дехидрирају много брже од одраслих и не би их требало изводити на плаже или у гужве током највеће врућине.

Прилагођавање животних навика екстремним температурама више није само препорука, већ нужност за очување здравља.

Мр Рх Биљана Мушавцић

Полагање возачког испита прескупо

За многе младе први аутомобил више није највећи трошак. Пре него што дођу до кључева, морају да плате обуку, лекарски преглед, полагање и додатне часове ако не положи из првог покушаја. Када се све сабере, поставља се питање које се све чешће чује међу Младеновчанима - да ли је возачки испит постао скупљи од аутомобила којим почетници најчешће крећу да возе?

Куповина првог аутомобила некада је била највећи финансијски изазов. Данас се многи прво суоче са скупљом препреком - стицањем возачке дозволе. Цене обуке значајно су порасле широм Србије, па тако и у Младеновцу. Ауто-школе наводе да је разлог раст цена горива, одржавања возила, резервних делова, али и повећање трошкова пословања и зарада инструктора. Да би неко изашао на практични део испита за Б категорију, мора да плати лекарски преглед, теоријску и практичну обуку, као и испитне таксе. Према ценама, које тренутно важе у већини ауто-школа у Младеновцу, комплетна обука за Б категорију креће се између 120.000 и 150.000 динара, у зависности од школе и услова плаћања. На то треба додати лекарски преглед, издавање возачке дозволе и друге административне трошкове. Ако кандидат не положи из првог покушаја, сваки нови излазак на испит додатно се плаћа, као и евентуални допунски часови. Због тога није реткост да коначан износ пређе 160.000 или чак 180.000 динара. За новца који је потребан да бисте стекли право да возите, могуће је купити аутомобил. Када кандидат коначно положи, следе нови издаци. Регистрација, обавезно осигурање, пренос власништва, први сервис, замена уља, гума или акумулатора често коштају десетине хиљада динара. То значи да многи млади, чак и када положи, месецима или годинама не седају за волан јер немају новца за куповину и одржавање аутомобила. У цену улазе гориво, одржавање возила, амортизација, осигурање, плате инструктора, закуп простора и законски прописани услови које школе морају да испуне. Са растом свих ових трошкова расла је и цена обуке. За велики број младих у Младеновцу возачка дозвола више није нешто што се подразумева одмах по пунолетству. Све чешће се плаћа са 22, 25 или чак 30 година, не зато што нема жеље, већ зато што нема довољно новца. Последица у многим огласима за посао траже возачку дозволу као један од основних услова за запошљавање, па она за многе постаје улагање које је немогуће избећи. Када се саберу сви трошкови, није тешко разумети зашто се међу грађанима чује да је данас скупље положити возачки испит него купити први аутомобил.

Жељко Мутавцић

Пишу сѣручѣаѣи ПССС Младеноваѣ **Botrytis cinerea** - непријатељ грожђа у периоду сазревања

Botrytis cinerea (сива трулеж винове лозе) представља једну од најзначајнијих болести винове лозе у периоду пред бербу. Посебан значај има током августа и септембра у периоду сазревања бобица, када долази до повећања садржаја шећера и стварања повољних услова за развој патогена. Први симптоми болести могу се уочити на бобицама у виду ситних смеђих пега које се брзо шире, након чега долази до омекшавања и пропадања ткива.

У условима високе влажности ваздуха оболеле бобице прекрива карактеристична сива превлака, коју чине мицелија и конидије гљиве. Заражени плодови губе тржишну вредност, а код винских сорти долази до погоршања квалитета грозђа и вина. Развоју сиве трулежи погодују кишни периоди, висока реолативна влажност ваздуха, збијени гроздови, механичка оштећења, као и оштећења која су настала услед појаве штеточина. Патоген може да оствари инфекцију преко оштећених делова биљке, међутим у повољним условима може да нападне и здраве бобице. Приликом заштите од сиве трулежи веома су значајне превентивне мере, као што је правилно формирање чокота, уклањање сувишне масе око гроздова ради бољег проветравања. Врло је битна контрола штеточина које могу да оштете бобице, као и правовремена заштита фунгицидима. За заштиту

винове лозе у периоду пред бербу користе се фунгициди са различитим активним материјама, а избор препарата треба прилагодити времену примене и каренци.

У заштити винове лозе од проузроковача сиве трулежи користе се фунгициди на бази флудиоксонила у комбинацији са ципродинилом, као и друге активне материје регистроване за ову намену, при чему је неопходно поштовати каренцу и упутство за примену. Посебну пажњу треба обратити на заштиту у фазама када су бобице најосетљивије, јер правовремене мере могу значајно смањити губитке и омогућити добијање квалитетног и здравог рода.

Дијл. инж. Јована Мијаиловић, ПССС Београд

На шѣа све ујозорава аустѣријски климаѣолоѣ? **Ово ће бити најхладније лето у наредних 300 година**

„Климаѣске ѣромене нису ѣревара, ѣо је чистѣа физика“, ѣоручио је научник и додао да садашњи нивои врућине, снажне олује и екстремни временски услови неће несѣаѣи.

После екстремних врућина, аустријски Тирол су погодиле бујичне кише и бројни одрони. За метеоролога и климатолога Андреаса Јагера то нису тек повремене аномалије, већ нова стварност. Према његовим речима, такав јун није забележен од почетка миленијума, а заједно са топлотним таласом из 2015. године, био је најинтензивнији топлотни талас са највишим температурама икада измереним. Више од половине мерних станица, укључујући и оне у Тиролу, пријавило је рекордне врућине.

Најхладније лето у наредних 300 година

Јагер је своје упозорење изнео у разговору за Тирол ТВ. „Ово је вероватно најхладније лето у наредних 300 година. Климатске промене нису превара, то је чиста физика“, поручио је научник и додао да садашњи нивои врућине, снажне олује и екстремни

временски услови неће нестати. Он сматра да су последице климатских промена већ постале део свакодневице. „Тренутно проживљавамо невероватан топлотни талас и тешке одроне блата“, изјавио је. Истиче да су због тога људи постали свеснији проблема, али су друге кризе последњих месеци добиле приоритет. Његово упозорење је да се тај проблем не може одлагати у недоглед.

Овакав начин пољопривреде више није одржив
Јагер посебно наглашава промене у области вода и пољопривреде. Објашњава да је климу раније карактерисала хладноћа, док је сада довољно топло за раст биљака, али вода постаје ограничавајући фактор. Недостатак снега види као кључни проблем јер снег изузетно ефикасно обнавља подземне воде. Пошто се споро топи, вода може да продре дубоко у земљиште. „То више немамо“, рекао је Јагер и напоменуо да несташница воде због тога постаје огроман проблем. Пољопривреда ће морати да се прилагоди, између осталог целогодишњим покривачем земљишта и другачијим методама узгоја. Његов закључак је јасан: „Доживљавамо драматичне климаѣске ѣромене. Мораћемо ѣошѣуно да ѣроменимо своје навике. Овакав начин ѣољоѣривреде више није одржив“.

Он одбацује аргумент да Европа не може ништа да промени с обзиром на емисије CO2 у САД и Азији. Сматра да Кина већ чини много и предводи енергетску транзицију. Поред тога, готово све што се предузима за заштиту климе истовремено јача независност, отпорност и регионалну економију.

Климатолог не нуди оптимистичну прогнозу. „У основи, још нисмо достигли врхунац. Као друштво, на глобалном нивоу још нисмо спремни да успоримо. Док се то не догоди, ситуација ће се само погоршавати“.

Летњи образац са врућинама и снажним грмљавинским невременима ће се наставити. За Јагера стога више није питање да ли се све може вратити на претходно стање. „Реч је о томе да успоримо овај раст како бисмо достигли стабилан ниво. Дефинитивно ћемо морати да научимо да живимо са овим што сада имамо“, закључио је.

ЕУѣраво заѣо/Heute

Србија располаже једним од највреднијих ресурса Како то претворити у предност?

Више од три милиона хектара обрађене земље подељено је на чак 19 милиона парцела, што озбиљно отежава модернизацију производње, примену савремене механизације и повећање продуктивности.

Србија располаже једним од највреднијих природних ресурса - обрадивим земљиштем. Иако се често истиче као земља са великим пољопривредним потенцијалом, стручњаци упозоравају да се та предност и даље не користи у мери која би могла да донесе снажнији привредни раст, већи извоз и бржи развој села. Подаци показују да сваки становник Србије „располаже“ са око 52 ара обрадивог земљишта, што земљу сврстава међу државе са далеко повољнијим односом пољопривредних површина и броја становника него што је случај у већем делу света.

Према последњем попису пољопривреде Републичког завода за статистику из 2024. године, у Србији је забележено 4.073.703 хектара расположивог пољопривредног земљишта, док се активно користи 3.257.100 хектара. На тим површинама послује више од пола милиона газдинстава, укупно 508.365, од чега чак 506.323 чине породична газдинства, док су 2.042 правна лица и предузетници. Сточарством се данас бави 313.495 газдинстава и произвођача.

Иза ових бројки крије се и један од највећих проблема домаће пољопривреде: изразита уситњеност поседа. Више од три милиона хектара обрађене земље подељено је на чак 19 милиона парцела, што озбиљно отежава модернизацију производње, примену савремене механизације и повећање продуктивности. Стручњаци зато ову област често описују као највећу фабрику под отвореним небом, али и фабрику чији је производни потенцијал далеко од искоришћеног. Када се Србија упореди са другим државама, разлика је још уочљивија.

Колико вреди пољопривредно земљиште?

„Док на једног становника Србије долази око 0,52 хектара обрадивог земљишта, светски просек износи свега 0,19 хектара. У Кини на сваког становника долази између осам и десет ари обрадиве земље, у Индији између 12 и 14 ари, док Јапан располаже са свега три ара по становнику. Ни развијене европске земље немају знатно повољнију ситуацију, у Великој Британији и Холандији обрадиве површине по становнику крећу се између осам и 15 ари“, навео је агроаналитичар Бранислав Гулан.

Он даље истиче да, упркос тој значајној предности, домаћи аграр годинама има проблеме који се огледају у паду сточарске производње, недовољном наводњавању, слабијим инвестицијама и спором технолошком развоју. Зато је у току припрема нове Стратегије развоја пољопривреде и руралног развоја Србије за период од 2026. до 2034. године, која би, након усвајања у Влади Србије, требало да постане главни

документ за опоравак сектора. Такође, држава је за аграрни буџет у 2026. години определила око 150 милијарди динара, односно 7,2% укупног буџета Србије. Међутим, део стручне јавности сматра да сама висина издвајања неће бити довољна уколико се средства не усмере на решавање кључних структурних проблема који оптерећују домаћу пољопривреду. Један од примера како су се мењале вредности пољопривредног земљишта види се кроз податке о продаји државних ораница. Земљиште које је некада продавано по цени између 150 и 200 ЕУР по хектару данас поједини власници процењују и на око 20.000 ЕУР.

Како то претворити у предност?

Србија своју компаративну предност може претворити у озбиљан развојни потенцијал, али само уз другачији приступ производњи и организацији тржишта.

„Један од првих корака јесте интензивније улагање у одрживу пољопривреду. То подразумева едукацију произвођача о органској производњи, правилној ротацији усева и рационалној употреби хемијских средстава, али и ширу примену савремених технологија попут прецизне пољопривреде. Дигитални системи за праћење усева, сателитски надзор и паметна механизација могли би да повећају приносе, а истовремено смање трошкове производње“, сматра Гулан.

Према његовим речима, важну улогу има и развој локалних тржишта. Директна продаја домаћих производа омогућава произвођачима да остваре већу зараду, док потрошачи добијају свежију робу. Посебан значај имају пијаце, којих у Србији има око 10.000, као и више од 5.000 локалних манифестација посвећених промоцији хране и пића.

„Велики простор постоји и за нова улагања. Пореске олакшице и субвенције могле би да привуку више домаћих и страних инвеститора у пољопривреду. Посебно се издвајају воћарство, које се простире на око 196.000 хектара, затим повртарство и сточарство, као области које имају значајан потенцијал за повећање производње и извоза“, додао је Гулан.

Током 2024. године Србија је извезла пољопривредно-прехранбене производе у вредности од 5,1 милијарди евра, док је увоз износио 3,9 милијарди. То значи да је остварен суфицит од око 1,2 милијарде, што потврђује да пољопривреда и даље представља једног од најзначајнијих извозника у земљи.

„За дугорочан развој, међутим, није довољно само повећати производњу. Неопходно је очувати природне ресурсе, пре свега воду. Улагања у системе за наводњавање и рационално управљање водним ресурсима сматрају се једним од кључних предуслова за стабилније приносе, нарочито у условима све чешћих суша и климатских промена“, изјавио је.

Посебна пажња усмерава се и на задружно организовање произвођача. У Србији данас постоји око 5.000 задруга, од којих је приближно 3.000 пољопривредних. Удруживањем произвођачи могу лакше да набаве савремену механизацију, заједнички наступе на тржишту и смање трошкове производње. У свету се процењује да је око три милијарде људи на различите начине повезано са радом задруга, које обезбеђују више од 100 милиона радних места, односно око петину више него мултинационалне компаније. Додатни простор за развој види се и у повезивању пољопривреде са туризмом. Сеоска домаћинства, вински путеви, етно манифестације и гастрономска понуда могу донети нове приходе руралним срединама и помоћи да села постану привлачнија за живот и улагања.

„Иако Србија располаже значајним природним ресурсима и повољним односом обрадивог земљишта по становнику, бројни показатељи указују да тај потенцијал још није у потпуности искоришћен. Управо зато се од нове стратегије развоја пољопривреде очекује да понуди конкретна решења за модернизацију производње, јачање конкурентности домаћих произвођача и одрживији развој једног од најважнијих сектора српске привреде“, закључио је агроаналитичар.

Неиспричане младеновачке приче Тајна свеске пронађене у чекаоници станице

Зима је те године стигла раније. Хладан ветар пролазио је кроз празне пероне, а стара чекаоница на железничкој станици у Младеновцу била је готово пуста.

Само је дежурни отправник возова повремено бацао поглед кроз прозор. Последњи вечерњи воз каснио је двадесет минута. Ништа необично.

Те ноћи приметио је свеску на дрвеној клупи. Обична школска свеска. Плава. Помало похабана.

Помислио је да ју је неко заборавио. Узео ју је и отворио. На првој страници није било имена. Само један датум. 12. новембар 1987.

Испод датума стајала је реченица: „Данас сам први пут дошао у Младеновац.“

Отправник је прелистао даље.

Свака страна имала је датум.

И кратак запис. Као дневник. Ништа чудно.

Све до једне странице. На њој је писало:

„14. јануар 2026. – на станици ће пасти сат са зида. Нико неће бити повређен.“

Отправник се насмејао. Каква бесмислица. Погледао је датум. Јануар наредне године. Свеска је очигледно била нечија шала.

Затворио ју је и оставио у фиоку. Сутрадан је заборавио на њу. Неколико недеља касније, док је разговарао са колегом, зачуо се прасак. Стари сат у чекаоници откачио се са зида и пао на под.

Стакло се расуло свуда. Нико није био повређен.

Тек тада се сетио свеске. Поново ју је отворио. Листао је даље.

Руке су му лагано дрхтале. Следећи запис гласио је:

„Један пас ће пронаћи изгубљени новчаник код парка.“

После три дана локални лист објавио је кратку вест. Пас је заиста пронашао новчаник. Са свим документима.

Отправник више није спавао мирно. Почео је да чита даље. Свака страна описивала је нешто што се тек требало догодити. Ситнице.

Невреме.

Пукнуту цев.

Изгубљен кишобран.

Ништа велико.

Али све се остваривало.

Једне вечери окупио је храброст и стигао до последње странице.

Тамо није било датума. Само кратка порука.

„Ако читаш ово, значи да си ми поверовао.“

Испод је стајала још једна реченица. „Свеска не предвиђа будућност. Она је памти.“

Отправник је дуго гледао у те речи. Није их разумео. Није знао ко је писао свеску. Ни како је доспела у чекаоницу.

Следећег јутра дошао је на посао.

Фиока је била празна. Свеске није било.

Претражио је целу станицу. Ништа.

Као да никада није постојала. Прошле су године.

Он је отишао у пензију. Понекад би испричао причу старим пријатељима. Нико му није веровао.

И то је било у реду.

Све до прошлог лета.

Тада је један студент, враћајући се возом из Београда, на клупи у чекаоници пронашао стару плаву свеску. Отворио је прву страницу.

На њој је стајао датум.

И једна реченица.

„Данас сам први пут дошао у Младеновац.“

(М. Г. и АИ)

У корак са временом

Шта ВИ може, а шта не може

Како проверити шта нам ВИ каже?

Добар одговор није увек и џачан одговор

Вештачка интелигенција уме да одговори брзо, јасно и уверљиво. Управо у томе понекад лежи и опасност: добро написан одговор може да звучи потпуно тачно чак и када у њему постоји грешка. Зато је једно од најважнијих правила коришћења ВИ једноставно: не верујте јој само зато што звучи убедљиво.

ВИ не размишља као човек који се присећа чињенице коју сигурно зна. Она ствара одговор на основу огромне количине података и образаца које је научила. Најчешће ће дати добар и користан одговор, али понекад може погрешно да повеже податке, помеша године, имена и места, па чак и да наведе нешто што уопште не постоји.

Како онда да је користимо?

Најпре треба проценити колико је питање важно. Ако питамо како да скувамо јаје или тражимо идеју за рођенданску честитку, последице евентуалне грешке су мале. Али ако је реч о здрављу, лековима, новцу, правним питањима или неком важном документу, одговор обавезно треба проверити.

Можемо и самој ВИ да кажемо: „Провери још једном овај податак“, „На чему засниваш овај одговор?“ или „Наведи ми изворе.“ Још боље је тражити да провери најновије податке, јер оно што је било тачно пре годину дана данас можда више није.

Посебно треба бити опрезан са бројевима, датумима, именима, цитатима и називима закона. Управо ту једна мала грешка може потпуно променити значење.

Добра навика је и поставити исто питање на други начин. Ако два одговора нису сагласна, то је знак да податак треба додатно проверити.

ВИ, дакле, није непогрешиви свезнајући ауторитет. Много је корисније посматрати је као изузетно способног сарадника: може да нам помогне да брже дођемо до информације, објасни сложену ствар, упореди податке и укаже где да тражимо даље.

Али последња провера остаје наша.

Јер у доба вештачке интелигенције није најважније само добити одговор.

Све важније постаје знати којем одговору можемо да верујемо.

Припремили: Слободан Сјанковић Лицко и ChatGPT-5.6

Климатски догађај који се дешава „једном у 872 године“ У осам градова Србије у јуну није пала НИ ЈЕДНА ЈЕДИНА КАП КИШЕ

Изостанак кише и сушу током јуна врло вероватно сте и сами приметили – по небу, дрвећу и трави, земљишту, рекама и језерима, а у најгорем случају чак и по чесмама у сопственом дому. Овај несумњиви мањак падавина постајао би нам још јаснији када бисмо се осврнули на кишовити мај када су кише падале, у просеку, сваки други дан, пише Клима 101. Републички хидрометеоролошки завод (РХМЗ) потврдио је наш субјективни осећај: иза нас је најсушнији јун откако постоје мерења.

Типично најкишовити месец у години – ове године са 0 мм падавина широм земље

Током јуна 2025, на укупно осам метеоролошких станица, у Ваљеву, Крагујевцу, Неготину, Пожеги, Краљеву, Ћуприји, Лесковцу и Куршумлији – није измерена нити једна једина кап кише. Укупне јунске падавине на више станица широм земље изно-силе су 0 мм (литара по квадратном метру). А чак и на местима где је киша пала, ње једва да је и било. Колико је овакво стање у ово доба године неуобичајено открива следећи податак: јун је типично најкишовитији месец у Србији током којег падне 12-13% укупних годишњих падавина, односно око једне осмине. Месечна сума падавина у Србији креће се у опсегу од 60 до 120 мм. Међутим, то није био случај овог пута... Уместо типичних јунских пљускова, на климатској лутрији извукли смо – екстремну сушу.

Зашто је јун од ког се очекују кише ове године зарадио неславну титулу најсушнијег икада забележеног у Србији?

„Услед климатских промена, повећана је климатска варијабилност“, објашњава др Ана Вуковић Вимић са Пољопривредног факултета у Београду. „Период од јуна до августа постаје сушнији, а климатски максимум падавина помера се ка ранијим месецима. Иако из године у годину могу постојати веће или мање разлике, тенденција је таква да је јун све сушнији, заједно са јулом и августом“. Седам од десет најсушнијих месеци јун од 1951. до 2025. године десили су се од 2000. на-овамо с тим што је овај апсолутно рекордан уз мањак падавина од скоро 80 мм у односу на нормалу (1991-2020). Протекли месец не само да је био најсушнији јун у историји мерења, већ и најтоплији – а 26. јуна месечни температурни рекорди оборени су у Зрењанину, Кикинди, Лозници, Великом Градишту, Црном Врху, Куршумлији, Ћуприји и Лесковцу.

Негативни утицаји суше у Србији

„Што се тиче свакодневног живота човека, међу најугроженијим аспектима је свакако водоснабдевање“, оцењује др Ана Вуковић Вимић и додаје да се на том пољу јављају двоструки ризици с обзиром на загађеност водних ресурса. Због несташице воде, током јуна већ је проглашена ванредна ситуација у Димитровграду и Гаџином Хану – изворишта раде на тек 20% капацитета. Док траје ванредна ситуација у Димитровграду, забрањује се рад свих аутоперииона која користе воду из градског водовода. Наредбом се прописује да Одељење за инспекцијске послове спроводи појачане контроле и кажњава оне који ненаменски употребљавају пијаћу воду, уз казне од 30.000 динара за физичка лица и 250.000 динара за правна. Иако се проблем са водоснабдевањем у Гаџином Хану понавља из године у годину, овог пута стање је екстремније: сва 34 села су без воде насупрот уобичајених шест-седам.

„Не смомо никако заборавити ни производњу хране“, потцртава наша саговорница. „Овако јаке суше захватају скоро све гране пољопривреде са изузетком производње у затвореном где се врши наводњавање. Међутим, и ту је упитно колико је вода доступна и да ли је систем за наводњавање одржив“. Када је реч о ратарству, у највећој опасности је кукуруз, али нису поштеђене ни соја и шећерна репа. „Индикативно је и то што је угрожен сунцокрет – његов корен је дубок што значи да је суша захватила и дубље слојеве земљишта“, наводи др Ана Вуковић Вимић. „Угроженост воћарства зависи од локације, врсте и опремљености воћњака системима за наводњавање. Али ту је ипак ситуација нешто боља јер су воћњаци углавном заштићенији“.

Важно је поменути и енергетику

„У време суша, хидроелектране располажу знатно мањом количином воде у акумулацијама, а поврх тога, вода је неопходна и за хлађење у термоелектранама. С друге стране, с обзиром на високе температуре,

потрошња струје је повећана“. Како истиче Вуковић Вимић, на удару суша је и наше здравље зато што опада квалитет воде и хране. „На-последку долазимо до заједничких ефеката неколико негативних последица суша који се међусобно појачавају“.

Једном у 872 година

У најнасељенијим градовима, Београду и Новом Саду, киша није падала све до 26. јуна. Према подацима РХМЗ-а, тог дана у Београду, забележено је свега 0,1 мм падавина, а у Новом Саду нешто више, 1,8 мм. Ниш је за својих 4,1 мм кише требало да причека наредни дан, 27. јун. Дакле, током 29 од укупно 30 јунских дана, није било падавина у ова три града. А чак и када су коначно евидентирани, била је у питању количина која тек симболично покваси средину – попут јутарње росе или чаше воде просуте по асфалту. Тако је протеклог месеца, у Београду, Новом Саду и Нишу, пало између 0,1 и 7,1% некадашњег јунског просека кише. Забележено је и до 1.000 пута мање падавина него што је то уобичајено за ово доба године. Али и даље од тога... Пре 26. јуна, киша у Београду последњи пут пала је 29. маја. Дакле, у најкишовитијем делу године сведочили смо низу од 27 узастопних дана без падавина.

Како показује анализа коју је за иницијативу Право на воду урадио Игор Смолић са Института за физику у Београду, овакав низ представља климатски догађај који се дешава једном у 872 године – под претпоставком да се климатски обрасци не мењају. Међутим, клима се и те како мења – Србија постаје топлија, и то брже од глобалног просека. Стога оно што се некада називало „екстремним“, постаје – наша нова нормала. Док се у прошлости (1961-1990) јављала тек једна сушна година током једне деценије, данас (2011-2020) је, просечно, свака друга година – са сушом. А ова 2025, по свему судећи, постаће део суморне статистике.

Прво хидролошко упозорење поранило је месец дана

Упркос томе што је мај ублажио неповољност хидролошке слике, од почетка јуна, водостаји на свим рекама у Србији су опали. Због тога, РХМЗ је 25. јуна издао и прво хидролошко упозорење на минималне протицаје и ниске пловидбене нивое – месец дана раније него прошле године када је оно издато тек крајем јула. По свему судећи, прикрада нам се хидролошка суша, често разорнији наставак оне метеоролошке када нема довољно падавина. Тада долази до дуготрајног смањења протицаја у рекама, као и смањених резерви воде у језерима и подземним аквиферима. Ма колико овај јун деловао забрињавајуће, он би истовремено могао да буде тек најавна топлије и сушније будућности нашег поднебља – када би чак и лекције из географије могле да доживе корените промене. Како су генерације уназад училе у школи, Србија је земља претежно влажне, односно хумидне климе. Ипак, под великим је знаком питања да ли ће она то и остати.

„У условима убрзаних климатских промена, доминира абнормални пораст температуре, који већ није у оквиру природне варијабилности, али средином века превазићи ће све границе па ће количине падавина које добијамо бити недовољне“, упозорава др Ана Вуковић Вимић. „Због тога, расте испаравање па ће наша клима бити, у просеку, бити сува сабахумидна. Јужни, југоисточни, источни и североисточни делови земље биће чак у полусушној клими, а то значи константан проблем са недостатком воде. Пошто ће у западној Србији клима остати влажна, то представља неки вид резерве за будућност“.

Улагање у прилагођавање

Са променом климе долази и до промене карактеристика земљишта, а последично и врста вегетације које те пределе насељавају. „Свако земљиште, исто као и биљке, формира се на основу климе у којој се налази“, напомиње Вуковић Вимић, „а знамо каква су земљишта у сушнијим областима“. Некада је тешко гледати на дуге стазе и актуелнија нам је тема овај јун без падавина. Али такав начин размишљања у доба убрзаних климатских промена не иде нам у корист.

Када знамо каква нам трансформација прети до 2050. године, поред смањења штетних емисија, наша земља треба да улаже и у прилагођавање, не само на данашњу већ и на будућу – још топлију и сушнију – климу. „Иако је тренутно занемарујемо, адаптација на климатске промене је од кључног значаја за све грађане у нашој земљи“, закључује др Ана Вуковић Вимић.

ЕУПраво зашто/Клима 101

Зашто врућине појачавају ајресију и нарушавају спавање? Топлотни таласи утичу на психу и сан

Због поремећаја терморегулације, мозак теже функционише, па температуре изнад оптималних могу олакшати излазак најгоре стране наше психологије. Од хипоталамуса до нарушеног сна и учесталијих сукоба, наука открива на које све начине лета постају неподношљива. Да ли сте приметили да вас током врелих, летњих дана ситнице, које вас иначе не дотичу, изводе из такта? Осећате ли да имате краћи фитиљ него иначе? Псујете ли себи у браду - у ниском старту за још један сукоб или расправу око смејурије? У контексту актуелног налета врућина широм земље са температурама које су ишле преко 35°C, али и минулих топлотних таласа овог топлог лета, то заправо није ништа изненађујуће: растући број научних студија из различитих крајева света упућује нас на то да смо у топлијој атмосфери запаљивијег темперамента, преноси Клима 101.

„Како повишена температура доводи до пораста броја срчаних откуцаја, као и неких других физиолошких промена, годинама је у судској медицини познато да се агресивнија понашања повезују са топлијим периодима године јер се те физиолошке промене повезују и са агесијом”, прича прим. др Елизабет Пауновић, пензионисана директорка Европског центра за животну средину и здравље у Светској здравственој организацији (СЗО).

Нажалост, та нагомилана нервоза и појачана агресивност подстакнута високим температурама не стаје само на ситним чаркама и обрачунима око слободног седишта у аутобусу... „Док сам као млад лекар често дежурала у хитној служби”, присећа се наша саговорница, „били смо искуствено свесни ових чињеница јер је у летњим периодима било више туча и других форми насиља услед којих смо имали и више интервенција.” Са скоком живе у термометру, још насилнији злочини попут убис-тава, тешког физичког и сексуалног насиља, као и терористичких напада и масовних пуцњава, постају много вероватнији. Такође расту и стопе грађанских немира. Овакав тренд осматрен је чак и у контролисаним срединама као што су затвори.

„Као орган са високим метаболизмом, мозак производи сопствену топлоту па је важно да тело, путем циркулације крви, непрекидно хлади мозак”, каже прим. др Елизабет Пауновић. „Високе спољашње температуре додатно оптерећују мозак и могу нарушити његове функције.” Према њеним речима, прекомерна топлота смањује ефикасност можданих ћелија и молекула који преносе сигнале „што може изазвати промене у понашању, укључујући повећану агресивност, раздражљивост, али и склоност депресији.” Поред тога, топлота може негативно утицати и на крвно-мождану баријеру, а то додатно угрожава мождане ћелије. Климатске промене погоршавају симптоме одређених неуролошких обољења као што су епилепсија, мигрена и Алцхајмерова болест

Иако је веза између врућине и агресивности већ добро документована, истраживачи су открили да је слика још мрачнија. Наиме, како показује анализа из прошле године, климатске промене погоршавају симптоме одређених неуролошких обољења као што су мождани удар, мигрена, менингитис, епилепсија, мултипла склероза, шизофренија, Алцхајмерова и Паркинсонова болест.

У нашем мозгу постоји део који се зове хипоталамус, а који је између осталог и својеврсни термостат нашег организма јер се у њему налази центар за терморегулацију. Другим речима, хипоталамус одржава температуру нашег тела у прихватљивим границама, типично око 37°C - и то 24 сата дневно, седам дана у недељи, чак и док спавамо. Можда се, сада када се по ко зна који пут овог лета у Београду бележе тропске ноћи са преко 20°C, будите мокри до голе коже. За то треба да захвалите хипоталамусу који подстиче да се знојите како бисте се ослободили сувишне топлоте. Ипак, за разлику од здравих особа, код људи са одређеним обољенима јављају се поремећаји у знојењу, кључном за расхлађивање тела, или пак поремећаји у осећају да им је превруће.

Топлотни таласи који су данас знатно учесталији него некада само продубљавају изазове. У Србији, између 1961. и 1990. године, дешавало се мање од једног топлотног таласа у току једне године да би се у последњој деценији (2011-2020) то повећало на четири топлотна таласа годишње с тим да је чак шест од десет година било изнад ове „нове нормале”. Ове године, само од почетка јуна, доживели смо четири топлотна таласа. У време топлотних таласа, већ оштећене мождане везе раде још слабије па се код пацијената са мултиплом

склерозом симптоми болести могу појачати. Пошто врућине такође могу крв учинити гушћом и склонијом згрушавању услед дехидрације, то повећава опасност од можданог удара. Управо су мождани удари један од водећих узрочника смрти и инвалидитета. Из наведеног је јасно да особе са неуролошким обољењима већ носе огроман терет климатских промена.

Пораст температуре одговоран је за погоршање мултипле склерозе и већи број можданих удара, док истовремено доводи до чешћих хоспитализација особа које болују од деменције и слабије контроле напада код епилептичара. У болнице све чешће доспевају и пацијенти са озбиљним психијатријским дијагнозама попут шизофреније. Екстремне временске прилике све су учесталија појава појава, отежавајући већ тежак положај особа са неуролошким и психијатријским обољењима. Ван сезонских оквира сведочимо наглим и огромним скоковима температуре, али и опасним топлотним таласима, олујама и поплавама.

Високе температуре ометају и наш сан

Међутим, последице врућина не завршавају се на нашем расположењу и здрављу мозга...Оне ремете и један од кључних стубова доброг функционисања: сан. Нећемо вам открити ништа епохално када вам кажемо да нам све врелија лета, нарочито током топлотних таласа, ометају спавање. То сте врло могуће и сами искусили, а то увелико потврђују и научни радови. Научници су у контролисаним условима испитивали утицај вишедневног топлотног таласа на физиологију, понашање и спавање код седам здравих младиха.

Током топлих ноћи (26,3 °C) просечна телесна температура у сну била је виша за 0,2-0,3 °C, а свако повећање од 0,1 °C значило је 14 минута краћи сан. Учесници су се несвесно прилагођавали смањењем покривености тела, али то није довело до продужетка спавања. Заједно, ови налази показују да високе ноћне температуре ремете сан без обзира на године.

Упитани о томе како топлотни таласи утичу на њихов квалитет сна и одмора, преко две трећине анкетирани младих из Србије рекло је да тешко заспу и често се буде (34%) или да спавају лошије него иначе (34%). На основу резултата недавне анкете спроведене на преко 440 младих из наше земље, видимо да се слично дешава и у Србији: Упитани о томе како топлотни таласи утичу на њихов квалитет сна и одмора, преко две трећине испитаника рекло је да тешко заспу и често се буде (34%) или да спавају лошије него иначе (34%). Додатних 16% анкетираних спава више због исцрпљености, а само 15% испитаника навело је да спава нормално.

Како бисте током врелих ноћи боље одморили, стручњаци саветују да дању држите прозоре и ролетне затворене, а проветравате тек када се напољу температура колико-толико спусти. Млак туш пред одлазак у кревет, као и лагана памучна постељина и одећа, такође су од користи, а саветује се и спавање на боку ради бољег расхлађивања тела. Важно је и да останете хидрирани, да у вечерњим сатима избегавате алкохол и кофеин и да одржавате устаљену рутину одласка на спавање. Наравно, ове препоруке за бољи сан само су део шире стратегије за борбу против целодневних врућина.

„Свакако је из низа разлога неопходно да се смањи колико је могуће излагање високим температурама, и то је прва и основна мера”, наглашава прим. др Елизабет Пауновић. „То значи да се без преке потребе не борави напољу у најтоплијем делу дана, већ у климатизованим просторима, било код куће, на послу или у јавним климатизованим просторима. Ако се пак мора боравити на отвореном, додаје она, „треба се трудити да то буде што краће, уз обавезне платнене шешире. На ово посебну пажњу треба обратити код деце у случају да морају да буду напољу, а најбоље је да не буду”, наводи она. Прим. др Пауновић потцртава и важност уноса довољно течности собне температуре и свођења физичких активности на високим температурама на минимум. Кроз ситне чарке и нарушено расположење осећамо да климатске промене нису далеки проблем, већ су У многим земљама се, у складу са препорукама Светске здравствене организације (СЗО), већ спроводе мере заштите становништва од високих температура, нарочито када се прогласи опасност по јавно здравље. Прим. др Пауновић објашњава да су овакве мере кључне јер појединачни напори грађана, ма колико били важни, једноставно нису довољни да пружи адекватну заштиту.

М.А./ЕУправо зашо/клима101.рс

Чишњаци ишну

Школске клупе чувају успомене

Понекад нису само људи ти који чувају успомене. Некад то раде и старе школске клупе. Овог лета отишле су у пензију. Тихо, без много буке, после пола века верне службе. Изгребане дечјим немиром, угланчане лактовима, пуне урезаних иницијала, понеког срца и безброј неиспричаних прича у боји.

У њима сам прво седела као дете. Памте моје прве цртеже, осмех моје наставнице Бојане Бабић и време када су школска звона некако другачије звучала. Мирис креде, дневник под мишком, школско двориште пуно граје... Све је некако било једноставније, а чинило се да ће трајати заувек. А онда је живот направио свој круг.

Вратила сам се у исту учионицу, али са друге стране катедре. Пуних двадесет седам година гледала сам неке нове клинцке како одрастају управо у тим истим клупама. И оне су, као некад мене, училе стрпљењу, пријатељству, првим успесима и првим разочарањима. Колико су само дечјих снова саслушале и колико тајни сачувале... Данас су их замениле нове. Лепше, модерније и удобније. Тако и треба. Свако време доноси своје. Али са овим старим клупама није отишао само школски намештај. Затворило се једно поглавље које је трајало скоро педесет година. Једно време у којем смо одрастали, учили, сазревали и остављали по мали део себе. Хвала вам што сте биле много више од дрвета и шрафова. Биле сте моје сапутнице и сапатнице и тихи сведоци наших живота. Неке ствари се замене. Неке остану заувек. У срцу.

Славица Вишњић

Народни обичаји у Србији

Лутајући друмовима Србије, налетео сам на неке обичаје који ме збуњују, и не верујем да је тако још увек. Први је био и још увек је чест „Црна застава“ на кући. Не знам шта да мислим, али је веома често срећем по Шумадији. Ко не зна, означава кућу у којој је неко скоро преминуо. Насупрот окићеној за свадбу, и насупрот подигнутој застави код подизања куће, са Бошчалуцима. Ако се то тако каже, нисам сигуран, али би требало да значи даривање... Једна искорењена али се дешава. „Сахрањивање на имању“ ако видите на неком имању споменик и гроб да знате шта је. Да се не би продавала имовина, старији су тражили да буду сахрањени на истом.

„Храна на гробљу“ збуњени су били Скали и Молдер али је и даље не одбијам. „Сеци Попу плећку“. Ни свештеник се не љути. Шта знам, тако треба. Нисам сигуран како то допринеси. Знам, да ако патим не могу да једем. „Узми, узми ваља се“. Ни једно од горе наведеног није према Православљу... „Донација органа“ ово сам управо додао, јер сам чуо када је једна породица из вароши донирала органе и сада је сви осуђују. Наш живот на земљи је пролазан, трулежан и веома кратак. Падала су Царства и Краљевства, Империја, Константинопољ... Пашће и Србија ако не помогнемо једни другима. Дати живот је нешто добро. Мислим да сам мојима хиљаду пута рекао да ако ми се нешто догоди. Да дају, ако ишта исправно има у мени...

Ајде, мало веселије теме „Прикривање трудноће“ убеђен сам да трудноћу могу да прикрију једино мушкарци. А ако неко мисли другачије нека ми докаже. Срамота, зашто је срамота. Знате онај клип „Јел' радите на беби? Је**мо се, ако на то мислите“ увек ме насмеје.

„Куповина младе“ вероватно најодвратнији весели обичај. Али, од тога ако је народ нормалан, може да се направи

супер зезање. И да буде лепо. Не бих своје дете продао ни за шта на свету. Има да се уда или ожени са ким хоће и колико хоће. Ако је из љубави, наравно. Једна од најлепших продаја које сам видео, када је младожења дошао са кремићима. Од најмањег до кантице. Реално, то је добра понуда. И ја бих је прихватио.

Радован Сивановић

Заштитите пчеле од топлотног таласа

Србију у наредних дана очекују веома високе температуре. У таквим условима пчелиња друштва улажу огроман напор да одрже оптималну температуру легла, троше више воде и енергије, а мање на сакупљање нектара и полена. Зато је важно да пчелари благовремено предузму неколико једноставних, али веома ефикасних мера. Обезбедити сенку у најтоплијем делу дана Најбоље је да кошнице буду осенчене од 12 до 18 часова. Ако нема природне сенке, могу се користити: мрежа за засену (40-60%), даске постављене изнад кошница, привремена надстрешница. Важно је да сенка не затвара струјање ваздуха око кошница. Обезбедити сталан и близак извор воде. Пчеле могу потрошити више пута више воде него у умереним условима. Појилица треба да буде: удаљена највише 10-20 m од кошница, у полусенци, трудите се да буде хигијенска. Воду треба допуњавати свакодневно. Не отварати кошнице у најтоплијем делу дана. Прегледе, додавање наставака и друге радове обављати: рано ујутру (до 9 ч.), или увече после 19 ч. Отварање кошница на 38-40 °C може нагло подићи температуру легла и додатно оптеретити друштво ремећењем микроклиме у кошници. Обезбедити простор и избегавати пренатрпаност Јака друштва у тесним кошницама теже одводе топлоту. Ако су наставци препуни пчела и меда, треба благовремено обезбедити довољно простора за кретање ваздуха и пчела.

Не користити препарате осетљиве на високе температуре Током екстремних врућина треба бити веома опрезан са препаратима чије испаравање расте са температуром (нарочито мравља киселина и неки тимолски препарати). Примену треба одложити док температуре не падну у оквире препоручене у упутству произвођача. Неки од тих лекова добро подносе високе температуре (Апигард), али их је најбоље ставити у кошнице рано ујутру, јер је битно тако сузбити ударни ефекат. Шта не треба радити: НЕ покривати кошнице најлоном, НЕ поливати директно кровове хладном водом више пута дневно, НЕ селити пчеле у најтоплијим данима. Знаци да друштво трпи топлотни стрес Велике браде пчела испред кошнице и ноћу (што може бити нормално и при обичним летњим температурама ако паша није у току), јако лепезање на лету, убрзан одлазак пчела на воду, смањен лет на пашу, омекшано или срозавање саћа. Најважнија порука: У већини случајева сенка + вода даје највећи ефекат. Циљ није да „охладимо кошницу као фрижидер“, већ да пчелама олакшамо њихов природни систем хлађења и смањимо потрошњу енергије током топлотног таласа.

Драјан Јоцић, пчелар из Влашке

ФУДБАЛ

ОФК Младеновац у првом колу дочекују Лисовић, Кршљани Борац из Арнајева, а Омладинац Авалу 1939

После прошлосезонског испадања из Београдске зоне, суочени са чињеницом да су на новом почетку, али у нижем степену такмичења, Младеновчани су сазнали распоред првенствене борбе за бодове у Првој београдској лиги. На Седници клубова одржаној у просторијама ФСБ извучени су парови.

Тим са Селтерса који жели експресан повратак међу наше, премијерну утакмицу предстојећег првенства одиграће 23. августа (недеља) на свом терену када ће угостити Лисовић. Занимљиво је да ће Младеновчани и у другом колу бити домаћини, а противник ће бити екипа из „Долине шешира“, прошлосезонски првак Општинске лиге Младеновца – Велика Крсна.

Кршљани ће у првом колу угостити Борац из Арнајева, док ће трећи младеновачки представник – Омладинац из Рајковца бити домаћин у дуелу са Авалом 1939.

Познато је да ће Младеновчани само премијерни сусрет одиграти у недељу 23. августа са почетком у 10 часова, а остале утакмице кад су домаћини, традиционално играће се у суботњем поподневном термину. Велика Крсна и Омладинац домаћини ће бити недељом.

* * *

Младеновчани су протеклог викенда започели серију контролних утакмица припремајући се за почетак нове такмичарске сезоне у оквиру Прве београдске лиге.

Донедавни зонаш као да је „искалио сав бес“ због испадања у нижи степен такмичења, а то је по летњој врелини осетила екипа Главаша из Глибовца коју су Младеновчани савладали резултатом 7:1. Мрежу новог члана Зонске лиге група „Дунав“ затресли су по два пута Момчило Крстић и Милош Маринковић, Војислав Стојановић, а у стрелце се уписао и Никола Костић.

Тренер Синоша Јанковић указао је прилику на контролној утакмици: Марићу, Рајковићу, Стевановићу, М. Миловановићу, Н. Миловановићу, Спасовићу, Костићу, Крстићу, Стојановићу, Чупићу, Маринковићу и Јанковићу.

Наредни противници Младеновчана биће у четвртак, 6. августа Јасеница (утакмица се игра у Смедеревској Паланци), а затим следи утакмица са Сопотом 9. августа на игралишту Торлака.

Како „Младеновац Уживо“ сазнаје, оставку на месту председника клуба поднео је Марко Блажић због нових обавеза јер је тренутно део стручног штаба тренера Марка Јакшића у Чукаричком. Клуб са Селтерса новог председника добиће на предстојећој Скупштини која је планирана за 17. август.

ОФК Студент одустао од такмичења у Општинској лиги Младеновца

ОФК Студент наредне сезоне неће се такмичити у Општинској лиги Младеновца. Клуб основан 1973. године и који је у три наврата успевао да обезбеди пласман у Прву београдску лигу неће играти такмичарску сезону 2026/2027, а тим поводом огласила се и управа популарних „академичара“.

„Ово је коначна одлука клуба. Али ОФК Студент се не гаси. само смо одлучили да ове сезоне не улазимо у такмичење по сваку цену - без довољно играча, без основних инфра-

структурних услова, без иједног спонзора и уз ризик да клуб доведемо у још тежу ситуацију. Верујемо да је одговорније направити овакав корак него ући у сезону у којој бисмо у утакмицама наступали са 7 или 8 играча, ризиковали новчане и такмичарске казне и додато исцрпљивали људе који овај клуб одржавају толике године. Нећемо да једног дана мењамо име клуба јер су иза нас остали пропусти и неодговорни финансијски мибузи. Посебно желимо да захвалимо свим играчима који су прошле сезоне остали уз наш „Естудиантес“.

Момцима који су долазили из Смедерева, Сопота и околних места, као и нашим локалним дечама. Можда резултати нису увек били онакви какве смо желели, али показали сте да сте сјајни људи, саиграчи и они који су били ту кад је било најпотребније. А упрво из те приче издвајамо оно на шта смо најпоноснији. Кроз хуманитарне догађаје које смо иницирали заједно, за малог Тадију Гајића прикупљено је 70.000 евра за успешну операцију. То је наш резултат који ниједна табела не може да покаже.

Зато сви требају бити поносни! Сада правимо паузу. Али не одустајемо. Студент је преживео и теже тренутке. Сада ћемо сачувати клуб, сабрати редове редове и направити услове за повратак. Надамо се да ће локална самоуправа испунити (макар нека) обећања која су се годинама показивала као лажна - да ће се коначно уложити ЈЕДАН ДИНАР и коначно уредити свлачионице и терен у Драпшину, јер све оно представља ругло и срамоту овог града и праву слику младеновачког спорта. А „ЕСТУДИЈАНТЕС“ ће се вратити јачи него икад!“

Управни одбор ОФК Студент

Младеновчани успешни у рвању на песку

Протеклог викенда у организацији Рвачког савеза Србије и РК Младост из Ваљева на базенима Спорско рекреативног центра Петница одржано је првенство Србије у рвању на песку за узраст пионира У 15, кадета У17 и сениора.

Младеновачки РК „Љубомир Ивановић- Геца“ наступио је са десет такмичара и освојио пет медаља, три пета места и два седма. Ово такмичење окупило је 110 такмичара из 21 клуба, а освајачи медаља за Младеновчане били су Душан Каменов у категорији до 90 кг који је освојио прво место. Сребрне медале освојили су сениорка Кристина Трифуновић у категорији до 60 кг и пионир Данило Гмитровић. У јакој конкуренцији бронзане медале освојили су Милош Питулић и Илија Важић. Пета места су освојили Новак Милојевић у категорији до 80кг, Новак Гавриловић у категорији +90кг и Угљеша Цвет-ковић у категорији до 80 кг. Седмо места је припало Михајлу Ђорђевићу у + 90кг и Андрији Кузмано-вићу до 80кг. Екипу је предводио тренер Слободан Срете-новић уз помоћ Жељка Милојевића.

